

Åsnes kommune
Rådhusgata 1
2270 FLISA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marte Kari Huse, 62 55 10 76

Godkjent låneramme for Åsnes i 2022

Statsforvalteren skal godkjenne låneramme for kommuner i ROBEK, jf. Kommunelovens § 28-3. Statsforvalteren setter en øvre ramme for nye låneopptak for budsjettåret. Lånerammen fastsettes for det enkelte år. Denne lånerammen gjelder for 2022. Kommunen må selv vurdere og vedta nye lån for de enkelte budsjettårene.

Lånegodkjenningen skal ta hensyn til kommunens økonomi og bidra til at kommunens økonomiske balanse gjenopprettes. Statsforvalteren skal vurdere om det skal fastsettes nærmere vilkår for bruk av lånerammen. Dette innebærer begrensinger for hvordan rammen kan benyttes, men det betyr ikke at Statsforvalteren har behandlet det enkelte låneopptak.

Konklusjon:

- Statsforvalteren godkjenner en ramme for nye låneopptak for Åsnes kommune på inntil 170 mill. kroner i 2022. Det settes følgende vilkår til bruk av lånerammen:
 - 20 mill. kroner til startlån
 - 33 mill. kroner til Åsnes kommuneskoger KF
 - 100 mill. kroner til bygging av ny skole
 - 17 mill. kroner til øvrige nødvendige vedlikeholds- og investeringstiltak, i tillegg til ubenyttede lånemidler på 9,5 mill. kroner.
- Det settes som vilkår for lånerammen at inntil 100 mill. kroner er låneopptak til ny skole. Vi er kjent med at det på nåværende tidspunkt er usikkerhet knyttet til lånebehovet for denne investeringen. Ved endringer i behov for ytterligere låneopptak knyttet til ny skole i 2022 må kommunen be om en justering av lånerammen. Dette vil ikke ha direkte betydning for øvrige låneopptak innenfor lånerammen.

Statsforvalterens vurdering av kommunens gjeldsbelastning og investeringsbehov

Netto lånegjeld er kommunens langsiktige gjeld justert for lån til videre utlån og ubrukte lånemidler. Åsnes har over flere år hatt en økning i netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter fra 61,4 prosent i 2015 til 87,9 prosent i 2020.

Hvis man justerer for lån som finansieres gjennom bl.a. rentekompensasjonsordninger og selvkosttjenester, får man indikatoren renteeksponert gjeld. Denne indikatoren viser den delen av

gjelden som kommunen må finansiere gjennom sine frie inntekter. Også Åsnes sin renteeksponerte gjeld har økt betydelig, fra 50 prosent i 2015 til nærmere 80 prosent i 2020. Dette er en utvikling som begrenser kommunens økonomiske handlingsrom.

Statsforvalteren vurderer netto lånegjeld over 75-80 prosent som høyt. Det har vært en stor økning i netto lånegjeld i kommunesektoren generelt over mange år, og Åsnes har netto lånegjeld lavere enn både lands- og fylkesgjennomsnittet. Den renteeksponerte gjelden til Åsnes ligger imidlertid høyere enn både lands- og fylkesgjennomsnittet og for sammenlignbare kommuner i kostragruppe 1. Den økte gjeldsbelastningen innebærer at en større del av kommunens inntekter må benyttes til renter og avdrag. Når vi vet at Åsnes har hatt merforbruk over flere år som kommunen ikke har midler til å dekke, og at kommunen ikke har disposisjonsfond til å kunne dekke uforutsette hendelser eller egenfinansiering av investeringer de nærmeste årene, er dette spesielt bekymringsfullt.

Åsnes har redusert investeringsgraden fra 2020 til 2021. Det legges opp til at investeringsnivået økes betraktelig i økonomiplanperioden, og da spesielt i de to første årene. Dette er knyttet til investering i ny skole som er den klart største investeringen i perioden. Statsforvalteren vurderer at dette er et viktig tiltak for å kunne redusere fremtidige driftsutgifter. Utover dette tiltaket planlegges det med et begrenset investeringsnivå i økonomiplanperioden. Økning i finansutgifter som følge av investeringer i ny skole, er lagt inn i økonomiplanen.

Åsnes har et samlet lånebehov 2022 på 180 mill. kroner. Dette inkluderer kommunens lånefinansiering av investeringer på 146,81 mill. kroner og nytt låneopptak for Kommuneskogen på 33 mill. kroner (K-sak 004/22, vedtak av 31.1.2022). Ubrukte lånemidler ved inngangen til 2022 var på 9,5 mill. kroner. Reelt lånebehov er da på 170 mill. kroner.

Godkjent låneramme og vilkår til bruk av lånerammen

Statsforvalterens godkjenning av lånerammen og fastsatte vilkår for bruken av den, bygger på en vurdering av kommunens økonomiske situasjon og på planlagte tiltak i økonomiplanen og årsbudsjettet. Statsforvalteren tar ikke stilling til det enkelte låneopptak.

Når Statsforvalteren vurderer lånerammen for ROBEK-kommuner er det enkelte type investeringer og låneopptak som anses viktig å kunne gjennomføre. Investeringer innenfor selvkostområdet, lån til videre utlån og lån til investeringer som kan bidra til reduserte utgifter fremover er låneopptak som kan godkjennes, også for kommuner med svært begrenset økonomisk handlingsrom.

Statsforvalteren vurderer at nye låneopptak for Åsnes kommune må begrenses til strengt nødvendige tiltak. Det er samtidig viktig at planlagte investeringer og nødvendige tiltak for å redusere utgifter på lengre sikt kan gjennomføres. Budsjettet investering for å realisere ny skolestruktur vurderes som et nødvendig tiltak for å redusere driftsutgifter fremover. Det er på nåværende tidspunkt usikkerhet knyttet til gjennomføring og lånebehov for dette tiltaket i 2022. Vi vurderer det derfor som nødvendig å sette vilkår til bruken av godkjent låneramme.

Statsforvalteren godkjenner en låneramme for nye låneopptak på 170 mill. kroner for 2022, med følgende vilkår for bruk av nye lån:

- Inntil 20 mill. kroner kan benyttes til startlån
- 33 mill. kroner gjelder låneopptak for Åsnes kommuneskoger KF
- Inntil 17 mill. kroner av lånerammen kan benyttes til planlagte investeringstiltak, øvrig behov dekkes av ubenyttede lånemidler

- 100 mill. kroner er knyttet til investering i ny skole. På nåværende tidspunkt er lånebehovet for investeringen usikkert. Dersom det viser seg å være behov for å endre lånebeløp for tiltaket, må kommunen søke om å endre lånerammen. Statsforvalteren ser det som viktig at det settes forsvarlige rammer for å få en hensiktsmessig gjennomføring av tiltaket og er innstilt på å gjøre nødvendige justeringer på lånerammen knyttet til dette tiltaket. Vi understreker samtidig at planleggingen og gjennomføringen av tiltaket må følges tett, og det forventes stram økonomistyring av dette tiltaket. En eventuell justering av rammen knyttet til dette tiltaket, trenger ikke å ha direkte betydning for øvrige låneopptak innenfor lånerammen.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Marte Kari Huse
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent